

Медична реформа: зміни на краще чи навпаки

Медична реформа, одна з найрезонансних у минулому році, викликала багато страхів і домислів, але таки стартувала 19 жовтня 2017 року. Тоді її прийняли з третьої спроби, а кількість правок перевищувала тисячу. І поки парламентарі святкували перемогу, українці намагалися розпізнати «кота в мішку» і зрозуміти, яке воно – лікування по-новому.

Уляна Супрун – в.о. міністра охорони здоров'я України: «Ми подали цей законопроект, щоб втілити великі зміни в цій країні. Щоб кожний пацієнт мав доступ, вільний доступ і гарантії [що] до якісних медичних послуг».

Олександр Ябчанка – речник Міністерства охорони здоров'я України: «У системі неререформованій кошти йшли не на закупівлю медичної послуги, а на утримання медичних закладів. Медичний заклад був не зацікавлений до того, чи прийде до нього пацієнт, чи не прийде, адже від того його фінансування не змінювалося. Умовно кажучи, бюджетні кошти розподілялися більш-менш усім порівну, що по факту було всім мало. Але притому, хто отримував ці кошти, вони не були зацікавлені в пацієнті, адже від кількості пацієнтів не змінювалося фінансування. Тобто, якщо описати всю систему охорони здоров'я до реформи, то вона виглядала приблизно таким чином. Держава обіцяє громадянам безоплатну медичну допомогу і перекладає свої обіцянки на плечі медиків, ставлячи їх перед вибором – або сподіватися на подяку від пацієнта, або цю подяку вимагати».

Але віднині, як обіцяють чиновники, все має змінитися!

Відтепер кожному українцю держава гарантує безкоштовний пакет послуг. І в першу чергу зміни розпочнуться в первинній ланці медичної допомоги, тобто із сімейних лікарів, терапевтів і

педіатрів.

З 2 квітня 2018 року розпочалася активна фаза медреформи, яка умовно ділить усю систему на два пакети.

До так званого «зеленого» пакету увійшли майже всі послуги. Міністерство охорони здоров'я запевняє, що тепер невідкладна допомога, лікування у терапевта та сімейного лікаря, реабілітаційна, паліативна, спеціалізована та вища спеціалізована медичні допомоги, а ще лікування дітей до 16 років і вагітних не мають коштувати пацієнту нічого, а послуги у повній мірі обіцяє сплачувати держава.

А от «червоний» пакет об'єднав послуги без направлення сімейного лікаря, стоматологію та естетичну медицину, за які пацієнту доведеться платити самостійно.

Уляна Супрун – в.о. міністра охорони здоров'я України:
«Кожного року Кабінет Міністрів буде міняти, додавати додаткові послуги, які будуть покриті державними коштами. Кожного року ми, сподіваємося, будемо розширювати список і тих ліків, які будуть підпадати під програму «Доступні ліки»».

Урядова програма «Доступні ліки» працює з квітня 2017 року. Вона передбачає повну або часткову оплату з державного бюджету цілого списку лікарських засобів. До їхнього числа належать препарати, призначені для лікування серцево-судинних захворювань, діабету 2-го типу та бронхіальної астми. Загалом цей реєстр налічує майже 240 назв, з них п'ята частина – безкоштовних. Щоб отримати ліки безплатно або з частковою доплатою, необхідно звернутися до вашого лікаря. Він випише спеціальний рецепт. З ним протягом місяця можна звернутися до аптеки та вибрати препарат з відповідною діючою речовиною.

До речі, якщо раніше кожний пацієнт був розподілений між закладами первинної медичної допомоги за місцем прописки, то віднині лікаря можна обрати самостійно. А відмовити вам лікар може тільки в тому разі, якщо у списку його пацієнтів цифра вже перейшла позначку 1800 у сімейного лікаря, 2000 у

терапевта і 900 у педіатра. На думку представників Міністерства охорони здоров'я, таке нововведення дозволить пацієнтам обирати лише майстрів лікарської справи.

Олександр Лінчевський – заступник в.о. міністра охорони здоров'я України: «Передусім ця реформа створює нормальний здоровий механізм підтримки якісного. Якісний лікар більше отримує зарплатні, і так створюються передумови для позитивного стимулювання якісних зрушень у медицині. Разом з цим цей законопроект (прийнятий) захищає пацієнта, забезпечуючи і гарантуючи йому якісну медицину».

Мало які зміни викликають масове схвалення. А медична сфера стосується всіх без винятку людей. Тому багато українців ставиться до реформ зі скепсисом.

Любов: «Нічого я не бачу хорошого. Вже ця пілотна реформа в нас стільки років, і все гірше, і гірше. І як платили, так і платимо, як неякісна медицина, так і не якісна. Я вже доживаю вік, а що дітей та внуків чекає... Заплатиш – вилікують, не заплатиш – залікують, все...»

Ольга: «Про яку реформу іде мова? Ми вимremo, поки ця реформа реально вступить у дію. Вони роблять щось, аби черговий транш отримати, від якого ні ви, ні я, ні моя сім'я, ні Україна в цілому, окрім чиновників, ми не бачимо тих грошей. І от це робиться для того, щоб ми перейшли не на безкоштовну медицину, а на приватний профіль, і все».

Олена: «Я проще поїду себе в частную клинику, заплачу себе за прием, и на этом дело закончится. А сейчас выбирать? Нету и толковых врачей. Изначально, если и есть там два сотрудника, – врачи хорошие, у них уже все набились люди, и у них уже больше пациентов. Хорошо. А все остальные врачи, что им делать? Они, получается, что безработными остаются».

У кожного є своя точка зору. Та вже зараз кожному з нас необхідно обрати сімейного лікаря та укласти з ним відповідний договір. Цей крок стане підтвердженням того, що особисто я

хочу обслуговуватись у конкретного спеціаліста. А держава, зокрема Національна служба здоров'я України, зрозуміє, якому медзакладу потрібно платити за моє лікування. Укладена декларація діє безстроково. Тобто вам не потрібно буде її поновлювати щороку. Але якщо з якихось причин ви вирішите змінити лікаря, то зможете це зробити будь-якої миті.

Основний спосіб заповнення декларації – електронний.

Цього тижня жителька селища Безлюдівка на Харківщині звернулась про допомогу на фейсбук-сторінку Уляни Супрун: «Сьогодні я побачила на дверях нашої селищної дитячої поліклініки плакат з написом «Тут можна обрати лікаря» і на радостях побігла до мого дільничного педіатра, щоб узятися за оформлення декларації! Але... не так усе безхмарно! Виявляється, що в нашій поліклініці немає... комп'ютера, інтернету! Уявіть собі: у XXI столітті немає такої необхідної на даний час речі!» Ми звернулися за коментарем до головного лікаря Безлюдівської лікарні.

Володимир Колесник – головний лікар Безлюдівської районної лікарні: «Інформацію перекручено, скажімо так... – А в якому розумінні? У нас усе комп'ютеризовано, всі лікарі мають комп'ютерну техніку, і всі лікарі мають доступ до системи eHealth через мережу Інтернет. Були технічні проблеми, але це не означає, що у нас [цього] немає».

І хоча, за словами головного лікаря, ця скарга виявилася хибною, на превеликий жаль, подібно проблеми непоодинокі. А вимагати українців шукати самостійно кошти на придбання техніки чиновники не мають права.

За словами речника МОЗ, якщо вам не вдається підписати декларацію з лікарем через відсутність комп'ютера чи Інтернету, ви вправі вимагати реорганізації медичної мережі у вашому регіоні. Адже відповідальність за цей недогляд лягає на органи місцевого самоврядування.

А це вже Вінницький комунальний заклад «Центр первинної

медико-санаторної допомоги № 2». Тут сподіваються, що грошей, які зможе заробити лікарня, вистачить і на якісне лікування пацієнтів, і на медпрепарати. Кажуть, що випрацювали цілу систему, щоб подолати черги та спростити візит до лікарні. На укладання декларацій виділили два дні на тиждень. Щоб потрапити на прийом, пацієнту необхідно взяти направлення та очікувати на свою чергу.

Валентина Олевинська – заступник головного лікаря з медичної частини: «Спішити не потрібно, потрібно просто обрати лікаря, з яким ти хочеш далі співпрацювати. Не треба бігти, створювати черги, нервуватися, адже всі зможуть підписати декларації, по запису прийти без черги і оформити цю декларацію. Тому що якщо не виділяти дні, і пацієнти не будуть попередньо записуватися, а будуть приходити і стояти в черзі, то це буде викликати знервованість як для медичних працівників, так і для пацієнтів».

Але чи мають тут відповідь на побоювання пацієнтів, що нова схема зашкодить якійсь роботі сімейних лікарів на дільницях?

Валентина Олевинська – заступник головного лікаря з медичної частини: «Медична допомога буде надаватися так, як вона і надається, до кінця року, але лікаря потрібно обрати».

За півтора тижні більше ніж півтора мільйони українців підписали декларації зі своїми лікарями. 16 тисяч лікарів зареєстровані у системі і більше тисячі медичних установ приєдналися до реформи. А що далі?

Олександр Ябчанка – речник Міністерства охорони здоров'я України: «Починаючи з 2019 року до програми державних фінансових гарантій долучатися вузькі спеціалісти, а починаючи з 2020 року – вся система охорони здоров'я і вузькі спеціалісти, і спеціалізована, і високоспеціалізована, і екстрена медична допомога – все це буде закуповуватися державою на пряму від надавачів медичних послуг.

Валерія Полторацька, Костянтин Анікеєв, Віктор Кармазенюк,

Олександр Мудрак, "Вісті надії"